

ARABAKO ALEA

Nola kiskali fabrika bat eta ondoren langileak kaleratu

Urko Apaolaza Avila

@urkoapaolaza

Hondakin industrial arriskutsuak tratatzen dituen Araiako Sertego Interenvases enpresan sutea izan zen apirilaren 25ean. Pabilioiaren eta ekipamenduen erdia kiskali zuten garrek, ke beltza kilometro askotara ikusi ahal izan zen, eta inguruetan erretako plastikoaren usaina nabari zen.

Fabrikan, besteak beste, plastikozko eta metalezko ontzi handiak garbitu eta txikitzen dituzte. Sutea itzela izanagatik, informazio gutxi zabaldu da nola eragin ote zien bertan zeuden gai toxikoei eta inguruari. Agian egunotan Madril ondoko Seseñan ikusitakoarekin jabetu gara hobeto arrisku horretaz.

Gertaeraren ondoren zuzendaritzak 19 langiletik 13 kalean uzteko espediente ireki zuen, "ezbeharrak derrigortuta". Eusko Jaurlaritzak esan du ez direla hartu sutea eragozteko "prebentzio neurri egokiak" eta atzera bota du eskaria.

Baina badirudi enpresak kosta ahala kosta kaleratu nahi duela lantaldearen zati bat, LAB sindikatuak prentsa oharrean salatu baitu hala ere zazpi lagun despeditu dituztela produkzio arazoak tarteko, "mugarik gabeko prepotentzia eta autoritarismo keinu batean".

Sertego Interenvases enpresako zuzendaritzaren arduragabekeria bikoitza da: alde batetik, ez ditu segurtasun neurriak hartu eta utzi du enpresa kiskaltzen, herritar nahiz langileen osasuna arriskuan jarritz; eta bestetik, arriskuan jarri dituen langile horiek berak kalean utzi nahi ditu.

Beharginek greba hasi zuten maiatzaren 10ean, kaleratze espedientearen berri jakin bezain pronto. Asparrengo Udalak ez-ohiko bilkuran elkartzuna adierazi die, eta era berean kezka azaldu du, herritarrei eta ingurumenari kalte egiten dion enpresa delako Araiakoa.

2006an ere salatua

Ez da lehen aldian Sertego Interenvasesi halako zerbait egotzen zaiona. 2006an izandako beste sute eta euri-jasa batzuen ondorioz ingurura kutsadura isuri zuela salatu zuen Ametzaga herriko batzarrak. Eta aurtengo urtarrilean bertan beste sute bat izan zela jakinarazi du LABek.

Sertego hondakin industrialak kudeatzeko sorturiko konglomeratua da eta Urbaser taldea du oinarri, ACSren konpainia, Florentino Pérez enpresaria buru duena. 2015ean konpainia honi eta beste batzuei isun historikoa ezarri zieten hondakinak kudeatzeko *kartel* bat osatzeagatik. Seseña izan edo Sertego izan, hondakin errearen kiratsa dario honi guztiari.

EKONOMIAREN TALAIAN

Gastu militarra berbideratu

Juan Mari Arregi

Espainiako Estatuako gastu militarra %33 handitu da 2015ean, eta 12.852 milioi eurotara iritsi da, aurreko urteko 9.596 milioien aldean. Hau da, 3.256 milioi euro gehiago gastatu dira, Espainiako BPGren %1,3. Stockholmeko Ikerketa Zentroak egindako txostenak halaxe dio. Barzelonako Delás Bakearen Ikerketarako Zentroak, berriz, aurrekontu militarren barruan sar litezkeen beste elementu batzuk gehitu dizkio kopuru horri, eta ondorioztatu du egiazko datua 17.500 milioi euro dela. 2015ean munduko gastu militarra %1 hazi zen, 1,7 bilioi dolar hain zuzen. Munduko rankingean AEB dago lehen postuan, 596.000 milioi dolar eta kopuru osoaren %36 baitagokio. Txinak jarraitzen dio, 215.000 milioi dolarrekin, gero Saudi Arabiak (82.700) eta Errusiak (66.400).

Arma-industria munduko kapitalismoaren sostengatzaile da, eta gisa horretan burtsetan gorantz doa, etekin handiak baititu. Kapitalismo hori kudeatzen duten gobernuek, aldiz, ongizate estatua desegiten ari dira eta murrizketa gogorrak inposatu dituzte politika sozialetan. Baina ez dute zalantzarik sektore militarreko kopuru oso handiak bideratzeko.

Herritarrek presio egin behar die gobernuei, gastu militar hori berbideratu eta ekonomia errealean inbertitu dezaten enplegua sortzeko, edota politika sozialetan, pentsioetan, kulturean eta hezkuntzan erabiltzeko. Arlo militarreko zuzenduriko euro bakoitza atzerapauso bat da bake baldintzak eraikitze bidean. Bakea nahi badugu, bake politikean inbertitu beharko dugu. Eta bake horren zati handi bat da denok lana izatea, berdintasuna, justizia, elkartzasuna eta migratzaileak onartzea, areago arazo politikoak edo ekonomikoak tartean direnean.